

[Per Hækkerup.]

liv i Danmark. Jeg håber imidlertid, at de erfaringer, regeringen har gjort, og de bitre erfaringer, som landet har gjort med denne regering, vil føre til, at regeringen i det kommende folketingsarbejde vil være mindre magtfuldkommen og være mere tilbøjelig til at lytte til oppositionen og mere indstillet på et samarbejde med oppositionen.

Den næste politiske begivenhed, vi bliver stillet over for, når folketinget er hjemsendt, er folkeafstemningen om valgretsalderen. Jeg vil slutte med at opfordre alle til at gå hen og stemme på afstemningsdagen, og jeg vil opfordre alle til at vise de unge den tillid at stemme for, at man giver ungdommen den valgret, den selv ønsker, og som et stort flertal i folketinget er indstillet på at give den.

Haunstrup Clemmensen: Et effektivt folkestyre må arbejde både med nutidens og med fremtidens spørgsmål. Ingen af delene må forsømmes, og der er en klar sammenhæng mellem de to sæt af opgaver og problemer. Det er ikke nok kun at snakke om fremtiden, endsige hengive sig til ønsketænkning, hvis man glemmer dagens og døgnet store og krævende opgaver. Men derudover er der grund til at føje til, at hvis vi midt i denne optagethed af dagsaktuelle spørgsmål forsømmer at se de store linjer, perspektivet, og foretage den fremsynede planlægning, så kan vi med rette af vore efterfølgere angribes og angribes hårdt.

Det konservative folkeparti vil derfor også fremover af al evne bestræbe sig på at yde positivt medarbejderskab, både for at møde nutidens krav og ikke mindst for at erkende fremtidens store og inspirerende udfordring.

I det politiske arbejde med både nutidens og fremtidens problematik er der grund til netop at arbejde med den langsigtede planlægning, og her er vi alle under anklage, alle partier. Ingen kan med rette påstå, at det danske folkestyre i årene, der er gået forud for vor egen tid, har været for fremsynet, tværtimod. Vi skal selvsagt drage erfaring af fortiden, men vi må aldrig glemme, at i dag er ikke som i går, og i morgen slet ikke som i dag. Vi lever mildt sagt ikke i et stillestående, ikke i et stationært samfund, men i et dynamisk. Derfor er det farligt,

yderst farligt, hvis forældede politiske synspunkter og teorier får lov til at øve indflydelse på den politiske debat.

Det er også farligt, hvis den politiske debat præges næsten udelukkende af sorte og hvide farver. Jeg vil gerne her udtrykke håbet om, at vi også under denne afslutningsdebat må blive forskånet netop for disse ensidige udslag af malerkunst. Ikke mindst socialdemokratiet har denne folketingssamling igennem søgt at skildre regeringspartierne arbejde som sort i sort og har i al klædelig, stillfærdig beskedenhed søgt at fremstille tidligere socialdemokratiske regeringers arbejde som uskyldsbrent, vellykket og hvidt.

Få måneder ind i denne folketingsamling var socialdemokratiet yderst bekymret for, at regeringspartierne intet magtede at gennemføre, og så gik det alligevel så ejendommeligt, at man nogle måneder senere netop fra det samme parti, fra socialdemokratiet, vandede sig over lovgivningsaktivitetens omfang og i adskillige tilfælde indtrængende henstillede, at reformers gennemførelse skulle udsættes. Socialdemokratiet har været ved at udvikle sig, ikke til den udfarende kraft i dansk politik, men til den bestandigt udsættende kraft.

Det må være naturligt nu ved afslutningen af denne folketingssamlingens arbejde at søge at gøre op, hvad der er opnået, og gøre sig klart, hvilke store opgaver der forestår.

Der er gennemført en ny forsvarsreform, netop vedtaget i går, og i den debat, der senest fandt sted dér, gav mit partis ordfører, hr. Erik Kragh, med al tydelighed udtryk for, hvordan det konservative folkeparti vurderer dette afgørende og vigtige spørgsmål. Vi beklager dybt, at enighed ikke blev opnået. Vi søgte under et langvarigt og grundigt og sagligt udvalgsarbejde at gøre alt, hvad vi formåede for at få opnået et forlig mellem de partier, der nu lykkeligt i en lang årrække har stået bag den danske forsvarsordning. Men selv om det ikke lykkedes, hvad vi som sagt meget beklager, så lægger vi afgørende vægt på at understrege, at det først og fremmest var uenighed om organisatoriske opbygnings-spørgsmål og spørgsmålet om, hvor lang tid undersøgelser vedrørende våbenstruktur og andre vigtige problemer skulle tage, det